

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntaxis Joa[n]nis Despauterij Niniuit[a]e Berga[rum] diui
Guinnoci ludimagistri**

**Spauter, Johannes de
Argentorati, Anno, M. D. XV.**

Decimum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70853)

Quotiens gemina est locutio, ita ut bina cōpleatur supposita, licet ad prius dare reciprocū, aut ad posterius nō reciprocū, in qua re tamen animaduersione opus est, atq; authorū inspectione. Verbi gratia recte dicas, ille repetit quod suū ē, & quod ipsius est. Quisq; uult quod sibi, aut quod ei expedit, quia si respicio ad suppositū prioris uerbi, dicam suū & sibi, si ad posterioris ipsius & ei, aut ipsi sic id qd est ipsius, id quod expedit ei, aut ipsi iuuenis nō petit, ut illū miserū puteis, aut ut se miserū puteis, sed dicamus specialius.

Sextum.

Quotiens autē sic ante prepositionē interponit genitiuus, datiuus, aut ablatiuus licet reciprocū & non reciprocū subdere. Quoties nominatiuus, aut accusatiuus habens uim suppositale uendicat sibi locum reciprocū, ut grāmaticorum inter se, aut inter ipsos, grāmaticis inter se aut inter ipsos, a grāmaticis inter se aut inter ipsos, sed grāmatici inter se disputant. Scio grāmaticos inter se dissetere.

Septimum.

Quando yō singula sunt uerba, sed duplex respectus, alter ad suppositum, alter ad obliquū. si pronomen suppositū respicit, erit reciprocum. sin obliquū potius non reciprocū, reperitur tamen & reciprocum. Exemplū prioris, ut tuetur nos deus propter clementiam suam non eius. Exemplū posterioris, ut cepi columbā in nido eius, & etiam suo. cepi lupum in antro suo & eius. Amamus deum propter bonitatem eius.

Octauum.

Si tamē obliquo addatur uerbum aut adiectiuū ad quod fieri reciprocatio debeat, erit ei locus, ut inueni leonem iratū ob amissam p̄dam suam. uidi hominē ambulante per domū suā, non per domū eius, quia illic gemina est in uirtute oratio. idem enim est iratū & q̄ irascebatur & ambulante ac qui ambulabat, ut ergo non dicā q̄ ambulabat p̄ domū eius nisi de alterius domo loqr q̄ ipius ambulatis

Nonum.

Quotiens autē interuenit inter obliquos cōiunctio nō est reciproco locus, unde nō dicā cepi Leonē & catulos suos sed & catulos eius.

Decimum.

In construēdo autē si nequit apta fieri resolutio, p̄ponemus etiā obliqui casus antecedēs, ut quēq; sua uoluptas trahit, non sua uoluptas trahit quemq;. nō potest em̄ relatiuū sine antecedēte intelligi, sed hęc regula quātū ad elegantia parui, aut nullius est momenti. Ceterum

Ioannis Despauterij Niniuitę

ne plixitate displiceā, uerbū non amplius addā. hæc Badius in libel
lum Valle. de sui & suus, quę si minus uideantur sufficere, ipse legat
Valla amoenissimus, a nullo sat unq̄ laudatus, hic siquid desydera
bitur abunde suppeditabit.

Cōstructio qua rectius grāmatica resolutio dicitur.

Optandī debent aduerbia siue uocandi
Sumere principiū, uelut interiectio sæpe
Ecce age & heus, ne p̄ q̄ debes ponere q̄ntū
Hinc rectū sequitur uerbū tibi sit generalis

Regula que a tergo regitur, uult dictio cūcta

Postponi siquid declarat iuris idem sit.

Cōstructio proprie est totius cōpositio, a cōstruēdo dicta, & de orōne
dicit, qui plures dictiones cōstruunt, i. simul iungunt. Constructio
excedit regimē contra quosda, nā in adiectiuo & substantiuo constru
ctio est, non regimē. Nam ubi regimē est, illic est regēs, & rectū, hoc
regit, illud liberū est, ut liber petri. Regens moueri potest de casu ad
casum, nō sic rectū, sic ego patris, licet em̄ hic rectū ad aliam casum
moueri p̄t, nō tamē ad quēuis. Ideo liberū nō ē. In adiectiuo & sub
stantiuo utrūq; cogit, sed his missis aliter capit uulgus cōstructionē
p̄ grāmatica resolutionē quā qd̄ discipulis uolumus declarare, meli
us certe uocari desiructio, nā pprie disponēs elegāter partes orōnis
dicere cōstruere orōnem, quā grāmaticus declarādi gratia destruit.
Noscere grāmaticā resolutionē est ualde utile, pro scripturis intelli
gendis, de qua dantur hæc regulę. Prima aduerbia optandī, ut uti
nam o si, & uocandī, ut o heus, pape &c. aduerbia demonstrādī, ut en,
ecce, & hortādī, ut age, & respōdendī, ut heus, & phibendī, ut ne, &
si quę sint alię particule excitationē significantes, sumūt principiū in
cōstructione grāmatica siue in resolutione. Secunda post hæc se
quitur uocatiuus casus. Tertia post uocatiuū sequit̄ nt̄is a fronte
rectus. Quarta post nt̄m seq̄t̄ ŷbū p̄sonat̄ finiti modi. Quinta
regula gn̄alis, dictio recta a tergo sequit̄ dictionē regētē, ut o uirū,
heu me, hei mihi, ecce me, sum bonus, euali doctus amās deū, & aū
nt̄m sepe ponit̄ obliqū, ut qn̄ o hei &c. regit̄ casū & ut̄is habet ca
sū &c. Amans deū amat̄ ab eo. Sexta regula. Qd̄ declarat alterū
declarato postponit̄ ut adiectiuū substantiuo, & aduerbiū uerbo, &
infinitiuus finito, atq; etiā adiectiuo, ut paratus cantare, & cert̄ mo
ri & moriendi, sed actūs preponit̄ infinitiuo si a fronte regat̄, ut me